Õigusabi

Malta

1 Millised kulud on seotud kohtumenetlusega ja kes peab need tavaliselt kandma?

Menetluskulud on sätestatud seaduses. Mõned tasud tuleb maksta kohtumenetluse alguses ja teised kohtumenetluse lõpus. Need on tavaliselt kindlaksmääratud tasud, mis hõlmavad ka kohtuteenuseid. Kohtuteenuste eest makstavad tasud on registreerimistasud, tunnistajate küsitlemiseks neile kohtukutse saatmise kulud, muud kohtumenetlusega seotud kulud ja kohtuotsustest koopiate tegemise kulud. Juristide tasud on kindlaks määratud seadusega, välja arvatud mõned erandjuhud. Pooled võivad siiski kirjalikult kokku leppida teisiti.

Eelnimetatud tasud ei hõlma täiendavaid kohtulõive, mida kohus võib asja vaidlustamise korral määrata.

Kui kohus teeb otsuse, siis ta määrab ka poole, kellelt kulud välja mõistetakse. Üldjuhul mõistetakse kohtukulud välja kohtuvaidluse kaotanud poolelt, kuid olenevalt kohtuasjast võib kohus otsustada ka teisiti.

2 Mis täpselt on tasuta õigusabi?

Tasuta õigusabi on abi, mida antakse riigi kulul seda taotlenud isikule pärast seda, kui õigusabiameti ametnikud on hinnanud isiku majanduslikku seisundit ning õigusabi advokaat on hinnanud taotluse põhjendatust sõltuvalt kohtuasja liigist ning on tehtud otsus selle kohta, kas isikul on mõjuv põhjus algatada kohtumenetlus või ennast kaitsta või olla jätkuvalt menetluse pool, et tagada talle õiguskaitse kättesaadavus.

Seega antakse tasuta õigusabi väikese sissetulekuga isikutele, kes ei suuda esindaja ja kohtusse pöördumise eest tasuda. Tasuta õigusabi on tähtis, et tagada inimestele, kellel puuduvad rahalised vahendid, õiguskaitse kättesaadavus, võrdsus seaduse ees ning õigus advokaadi abile ja õiglasele kohtumenetlusele. Võrdsus on demokraatliku ühiskonna alustala.

Tasuta õigusabi antakse kõikides kriminaalasjades ja enamikus tsiviilasjades. Tsiviilasjades peab isik vastama tasuta õigusabi saamise tingimustele nii vahendite puudumise kui ka taotluse põhjendatuse hindamise alusel.

3 Millistel tingimustel tasuta õigusabi antakse?

Tsiviilasjad. Isikutele antakse tasuta õigusabi alles pärast seda, kui vahendite puudumise ja taotluse põhjendatuse tingimused on täidetud.

Vahendite hindamine. Vahendeid käsitlevatele tingimustele vastamiseks ei tohi asjaomasel isikul viimase 12 kuu jooksul olnud olla mis tahes vara, sealhulgas vaba raha, puhasväärtusega rohkem kui 13 000 eurot (või seadusega kehtestatud summa). Lisaks sellele ei tohi taotleja sissetulek viimase 12 kuu jooksul enne tasuta õigusabi taotlemist olnud olla suurem kui üle 18-aastaste isikute riiklik miinimumpalk.

Vahendite hindamisel ei võeta arvesse taotlejale ja tema pereliikmetele igapäevaselt vajalikke esemeid ega taotleja peamist elukohta või mis tahes vara (nii vallas- kui ka kinnisvara), mille suhtes on algatatud kohtumenetlus.

Põhjendatuse hindamine. Kui taotleja taotlus vastab põhjendatuse tingimustele, peab õigusabi advokaat pärast kohtuasja asjaolude hindamist otsustama, kas taotlejal on seaduslik õigus algatada kohtumenetlus või ennast kaitsta või olla kohtumenetluse pool, st kas taotlejal on *probabilis causa litigandi*. Iga juhtumit uuritakse selle põhjendatuse seisukohast. Taotluse põhjendatust hindab õigusabi advokaat. See hõlmab juhtumi, menetluse võimalike tulemuste ja kohtuasja võitmise väljavaate uurimist.

Isik, kellel on õigus saada tasuta õigusabi ning kellele kohus on määranud tsiviilasjades antava õigusabi pakkumiseks advokaadi ja õigusprokuristi, saab abi kuni menetluse lõppemiseni.

Kriminaalasjad. Tasuta õigusabi andmine ei sõltu vahendite olemasolust. Kriminaalasja lahendamisel lühimenetluses kriminaalkohtuna tegutsevas magistraadikohtus (*Qorti tal-Maġistrati bħala Qorti ta' Ġudikatura Kriminalis*), määrab kohus advokaadi samal päeval tööl olevate advokaatide nimekirjast. Muudes kriminaalasjades peab süüdistatav teatama kohtule, et ta soovib tasuta õigusabi, ning tema taotlus registreeritakse kohtumenetluse toimikus. Kohus edastab taotluse koos süüdistatava andmetega õigusabiametile, kes peab vastama, kas taotlus rahuldatakse, ning esitama advokaadi nime.

Apellatsioonkaebus kriminaalmenetluses. Kui isik soovib taotleda tasuta õigusabi pakkuva advokaadi abi seoses magistraadikohtu otsuse peale esitatud apellatsioonkaebusega, peab ta sellest viivitamata teatama õigusabiametile kas kohtuotsuse tegemise päeval või järgmisel päeval, et saaks teha vajalikud korraldused. Selleks tuleks esitada kohtuotsuse üksikasjad, et määratud õigusabi advokaat saaks kindlaks teha, kas kaebuse esitamiseks on piisavalt alust.

Ülekuulatavad ja/või kinnipeetud isikud. Kui politsei on kutsunud isiku ülekuulamisele või isik on kinni peetud, on tal õigus vestelda tasuta õigusabi pakkuva advokaadiga, kes valitakse sellel päeval tööl olevate advokaatide nimekirjast.

Menetlus

Tsiviilmenetluses peab isik selleks, et leppida kokku kohtumine residendist õigusabi advokaadiga, esmalt esitama allpool nimetatud dokumendid (või vajaduse korral kõnealuse isiku puhul nõutavad dokumendid), mille alusel hinnatakse vahendite olemasolu ning tehakse kindlaks, kas isikul on õigus saada tasuta õigusabi:

sotsiaalkindlustusameti väljastatud dokument, millel on näidatud rahasumma, mis isik on viimase 12 kuu jooksul saanud;

vorm FS3 / viimase 12 kuu palgalehed;

dokument (*konto väljavõte*) kõikide viimase 12 kuu jooksul isiku nimel olnud pangakontode kohta;

tööhõivebüroo väljastatud dokument isiku *tööstaaži* kohta;

isikutunnistus või pass;

kohtu poolt isikule väljastatud dokumendid, mis on vajalikud tasuta õigusabi taotlemiseks;

muud asjaomased dokumendid, näiteks:

kooselu lõpetamine: abielutõend ja laste sünnitõendid;

abielu kehtetuks tunnistamine või abielulahutus: lahutuslepingu koopia;

avalikku registrisse kantud andmete muutmine: isiku sünni-, surma- või abielutõend;

pärimisasjad: testamendi koopia jne.

Kohtumisel õigusabiameti ametnikuga tehakse vahendite hindamisega kindlaks, kas isikul on õigus saada tasuta õigusabi teenust. Kui isikul on see õigus, määratakse kohtumine residendist õigusabi advokaadiga, et arutada isiku probleemi ja/või asjaomast kohtuasja. Taotluse põhjendatuse hindamisele tuginedes teatab residendist õigusabi advokaat asjaomasele isikule, kas tal on mõjuv põhjus algatada kohtumenetlus või ennast kaitsta.

Isikul on õigus saada tasuta õigusabi, kui on täidetud nii vahendite olemasolu kui ka taotluse põhjendatust käsitlevad tingimused. Kui isikul on õigus saada tasuta õigusabi, aidatakse tal täita seaduses ette nähtud õigusabi taotluse vorm ning ta peab vandega kinnitama vahendite puudumist ja taotluse põhjendatust.
Isikule, kellel ei ole ühe või mõlema hindamise tulemusel õigust saada tasuta õigusabi, saadetakse kiri, milles talle teatatakse tema taotluse rahuldamata jätmisest ja selle põhjustest.

4 Kas tasuta õigusabi antakse kõikide menetlusliikide korral?

Isikutele antakse tasuta õigusabi kõikides kriminaalasjades ja enamikus tsiviilasjades. Tsiviilasjades peab isik tasuta õigusabi saamiseks vastama nii vahendite hindamise kui ka taotluse põhjendatuse tingimustele.
Registrisse paranduse tegemise või registrist kustutamise või sünni, abielu või surma registreerimise korral ei kohaldata aga vahendite puudumise tingimust. Vastavalt Malta seadustekogu 12. peatüki artiklile 926 ei ole äriseaduse kohaselt registreeritud äriühingutel õigus saada tasuta õigusabi.

5 Kas eriolukordade jaoks on olemas erikord?

Seaduse kohaselt võib pädev kohus kiireloomulistel juhtudel (nt kohtumääruse väljastamine) lubada õigusabi advokaadil esitada tasuta õigusabi taotleva isiku nimel teatavaid menetlusdokumente, millele järgneb vahendite olemasolu ja taotluse põhjendatuse hindamine.
Kui pädev kohus keeldub hiljem tasuta õigusabi andmisest, ei muutu õigusabi advokaadi esitatud menetlusdokumendid õigustühiseks, kuigi edaspidi abi andmine lõpetatakse ja kohus võib taotlejalt nõuda taotluse esialgsest rahuldamisest tekkinud kulude tasumist.

6 Kust saada tasuta õigusabi taotluse vorm?

Taotluse vormi saab täita Malta õigusabiametis ja selles abistab teid õigusabiameti ametnik. Taotleja peab vandega kinnitama taotluse sisu õigsust. Tasuta õigusabi taotluse võib esitada ka tsiviilkohtule.

7 Millised dokumendid tuleb esitada koos tasuta õigusabi taotluse vormiga?

Tasuta õigusabi andmise menetluse algatamise taotlusele tuleb lisada dokumendid, mis on loetletud eespool vastuses 3. küsimusele pealkirja all „Menetlus“. Taotlusele lisatud dokumendid peavad olema seotud selle kohtumenetluse esemega, millega seoses isik taotluse esitab. Näiteks kui taotletakse abielu kehtetuks tunnistamist, tuleb lisada abielutõendi koopia. Dokumendid, mida õigusabi advokaat vajab selleks, et teha kindlaks taotluse rahuldamise või rahuldamata jätmise põhjused, tuleb õigusabi advokaadi nõudmisel talle esitada.

8 Kuhu esitada tasuta õigusabi taotlus?

Peaksite pöörduma Malta õigusabiameti büroode poole: https://legalaidmalta.gov.mt/en/.

9 Kuidas ma saan teada, kas mul on õigus saada tasuta õigusabi?

Tasuta õigusabi teenuse taotlejat teavitatakse ametlikult SMSi, telefoni, kirja või e-kirja teel sellest, kas tema taotlus rahuldati vastavalt taotleja vajadustele või jäeti rahuldamata. Taotlejale teatatakse advokaadi ja õigusprokuristi nimed ja mobiilinumbrid.

10 Kuidas peaksin toimima, kui mul on õigus saada tasuta õigusabi?

Kui taotlejal on õigus saada tasuta õigusabi, teatatakse talle teda menetluses abistava advokaadi ja õigusprokuristi nimed. Taotleja peab võtma ühendust talle määratud advokaadiga, et leppida kokku kohtumine asja arutamiseks ja algatatud menetluse jälgimiseks.

11 Kes valib mulle advokaadi, kui mul on õigus saada tasuta õigusabi?

Taotluse rahuldamise korral määratakse taotlejale advokaat ja õigusprokurist, kes on loetletud kohtu käsutuses olevas nimekirjas ja kelle järjekord on graafiku alusel kätte jõudnud. Kui taotleja soovib mõjuvatel põhjustel asendada advokaadi teise, graafikus järgmise advokaadiga, peab ta esitama kohtule taotluse. Tasuta õigusabi pakkuva advokaadi saab asendada ainult kohtu määrusega.

12 Kas tasuta õigusabi hõlmab kõiki menetluskulusid?

Kohtukulud kaetakse taotlejale antavast tasuta õigusabist. Seega on taotleja vabastatud lõivude tasumisest ning kulude katteks tagatise esitamisest.
Kui taotleja hagi rahuldatakse, peab ta saadud summast või kohtuotsuse kohaselt toimunud vallas- või kinnisvara enampakkumisest saadud summast maksma advokaadi, õigusprokuristi, kuraatori, vahekohtunike ja ekspertide (kui neid kasutati) tasud, ilma et see kahjustaks tema õigust nõuda kulude hüvitamist kolmandalt isikult, kellelt võidakse need kulud välja mõista.

13 Kes kannab muud kulud, kui mul on õigus saada ainult piiratud õigusabi?

Maltal osalist tasuta õigusabi ei anta. See tähendab, et taotlejale kas antakse täielikku õigusabi või jäetakse tema õigusabi taotlus rahuldamata. Kui kohtukulud mõistetakse välja tasuta õigusabi saanud poolelt, ei saa tsiviilkohtu kantselei nõuda kohtuvaidluse võitnud poolelt kantseleile võlgnetavate tasude maksmist.

14 Kas tasuta õigusabi hõlmab ka apellatsioonkaebusi?

Kui taotlejal on õigus saada tasuta õigusabi, on tal õigus sellisele abile kõigil tasanditel, sealhulgas apellatsioonikohtus.

15 Kas tasuta õigusabi võidakse enne (või isegi tagasiulatuvalt pärast) menetluse lõppu tagasi võtta?

Kui kohtule on tõendatud, et taotleja oli tasuta õigusabi saamise ajal teadlik, et tal oli kapitali ja sissetulekut rohkem kui tasuta õigusabi taotluses nimetatud summa, või et taotleja oli kohtumenetluse jooksul teadlik, et tema sissetulek suurenes üle seaduses sätestatud summa, ja ta jättis sellest teatamata, võib kohus mõista taotleja süüdi kohtu suhtes lugupidamatuse väljendamises. Samuti võidakse taotleja suhtes algatada menetlus valevande andmise tõttu.
Mõlemal juhul peab taotleja tasuma kõik menetluskulud, mida ta oleks pidanud tasuma siis, kui talle ei oleks tasuta õigusabi antud.

16 Kas ma võin tasuta õigusabi andmisest keeldumise vaidlustada?

Tasuta õigusabi taotluse rahuldamata jätmise otsust ei saa edasi kaevata. Kui aga õigusabi advokaadi aruanne on taotleja kahjuks, vaatab tsiviilkohus aruande läbi ja annab pooltele võimaluse esitada märkusi, enne kui ta otsustab, kas negatiivne aruanne heaks kiita või lükata see tagasi ja taotlus rahuldada.

17 Kas tasuta õigusabi taotlus peatab aegumistähtaja kulgemise?

Tasuta õigusabi taotlus ei peata aegumistähtaja kulgemist.

Viimati uuendatud: 08/03/2024

Käesoleva veebilehe omakeelset versiooni haldab Euroopa õigusalase koostöö võrgustiku vastav riiklik kontaktpunkt. Tõlked on teostanud Euroopa Komisjoni teenistused. Originaali tehtavad võimalikud muudatused asjaomase riikliku ametiasutuse poolt ei pruugi kajastuda tõlkeversioonides. Komisjon ja Euroopa õigusalase koostöö võrgustik ei võta mingit vastutust ega kohustusi seoses käesolevas dokumendis esitatud või viidatud teabe ega andmetega. Palun lugege õiguslikku teadaannet lehekülje eest vastutava liikmesriigi autoriõiguste kohta.